

**Львівський національний університет імені Івана Франка
Історичний факультет**

**СТРАТЕГІЯ
розвитку кафедри світової історії модерного часу
на 2024-2029 рр. претендента на посаду завідувача кафедри
доцента Баран Зої Анатоліївни**



Львів 2024

СТРАТЕГІЯ
розвитку кафедри світової історії модерного часу
в 2024-2029 рр. претендента на посаду
завідувача кафедри доцента Баран Зої Анатоліївни

Кафедра створена 1940 р. як кафедра історії нового часу на історичному факультеті, з 2023 р. – сучасна назва. За понад 80-літню історію тут установилися наукові та навчальні традиції. Тому одним з основних пріоритетів роботи кафедри є їх збереження і подальший розвиток через підготовку висококваліфікованих кадрів. Сучасні виклики, які стоять перед українським суспільством, потребують нових підходів до підготовки науковців та педагогів, особливо фахівців-істориків. Водночас, наростаюча конкуренція в освітньому просторі є поштовхом для впровадження інновацій та нових навчально-освітніх програм, здатних підняти підготовку істориків у Львівському університеті до рівня європейських стандартів зі збереженням національних академічних традицій.

I. Особовий склад кафедри.

Викладацький склад кафедри у 2023/24 н.р. налічує **8 осіб (1 професор, 6 доцентів, 1 асистент)**. Це висококваліфіковані фахівці з історії Франції, Канади, Польщі, країн Азії та Африки. За віком колектив кафедри молодий: **середній вік складає 42 роки**.

1. Баран З.А. – канд. іст. наук, доцент, спеціальність 07.00.02 “всесвітня історія”;
2. Сіромський Р.Б. – доктор іст. наук, доцент, спеціальності 07.00.01 – “історія України”, 07.00.02 – “всесвітня історія”;
3. Козицький А.М. – канд. іст. наук, доцент, спеціальність 07.00.01 “історія України”;
4. Турмис Н.В. – канд. іст. наук, спеціальність 07.00.06 “історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни”;
5. Васків Н.А. – канд. іст. наук, доцент, спеціальність 07.00.02 “всесвітня історія”;
6. Сипко Б.В. – канд. іст. наук, доцент, спеціальність 07.00.02 “всесвітня історія”;
7. Тичка Г.-М.І. – канд. іст. наук, спеціальність 07.00.02 “всесвітня історія”; 0,25 ставки доцента;
8. Вахнянин А.С. – 0,25 ставки асистента.

Серед завдань кафедри на наступний період:

- подальша наукова робота з підготовки докторських дисертацій;
- сприяння виконанню усіх необхідних вимог для здобуття вченого звання доцента викладачами кафедри: **Н. Турмис, Г.-М.І.Тичка.**

➤ **підвищувати кваліфікацію викладачів кафедри шляхом періодичного стажування у кращих університетах та наукових інституціях України та за кордоном.**

На даний час викладачі кафедри опікуються п'ятьма *аспірантами* денної форми навчання.

Серед завдань кафедри:

➤ **підвищення ефективності навчання в аспірантурі шляхом активізації роботи з аспірантами для подання до захисту дисертаційних робіт у заплановані терміни.**

II. Навчально-методична робота.

Головна мета діяльності кафедри – забезпечення високої якості навчального процесу. Викладачі кафедри забезпечують викладання **7** нормативних загальнофакультетських дисциплін, **9** нормативних дисциплін кафедральної спеціалізації, **2** загальноуніверситетських дисциплін вільного вибору студентами та низки факультетських дисциплін вільного вибору студентами.

Нормативні загальнофакультетські дисципліни:

- Історія країн Західної Європи та Північної Америки Нового часу (доц. З.Баран, доц. Б.Сипко)
- Історія країн Західної Європи та Америки ХХ – поч. ХХІ ст. (проф. Р.Сіромський, доц. Н.Васьків)
- Історія країн Сходу др. пол. ХХ – поч. ХХІ ст. (доц. А.Козицький)
- Методика викладання історії країн Сходу (доц. А.Козицький)
- Історія міжнародних відносин (доц. А.Козицький)
- Гуманітарні дисципліни: освітні завдання і навчальні методики (доц. З.Баран)
- Права людини у світовій історії (проф. Р.Сіромський)

Дисципліни спеціалізації “Європейські студії та американістика”:

- Тоталітарні режими у світовій історії новітнього часу: генеза, типи, регіональні особливості (проф. Р.Сіромський)
- Сепаратистські рухи в країнах Заходу др. пол. ХХ – поч. ХХІ ст. (проф. Р.Сіромський)
- Політична культура США: демократичні традиції та інститути влади (доц. З.Баран)
- Європейська інтеграція: історія та сучасність (доц. З.Баран)
- Антисемітизм та юдофобія у ХІХ – першій пол. ХХ ст. (доц. А.Козицький)
- Політика багатокультурності в сучасній Європі (доц. Н.Турмис)
- Трансформаційні процеси державного розвитку Німеччини (доц. Н.Васьків)
- Українці в світі (доц. Н.Васьків)

- Українська еміграція в країни Заходу (доц. Н.Васьків)

Загальноуніверситетські ДВВ:

- ❖ “Шпигунство періоду “холодної війни”: таємні операції, вербування агентів, міжнародні скандали” – проф. Р.Сіромський
- ❖ “Політичні убивства та замаху у Львові (друга половина ХІХ – перша половина ХХ ст.)” – доц. А.Козицький

ДВВ для студентів історичного факультету:

- Канадська етнічна мозаїка: історія формування та регіональні особливості (проф. Р.Сіромський)
- Геноцид та політика масового винищення цивільного населення у ХХ ст. (доц. А.Козицький)
- Європейські грошові системи: від давнини до сучасності (доц. Н.Турмис)
- Колоніальна політика та культурні впливи Франції у ХІХ – на поч. ХХІ ст. (доц. Б.Сипко)
- Мусульманські спільноти країн Заходу др. пол. ХХ – поч. ХХІ ст. (доц. Б.Сипко)
- “Інший” та “чужий”: ксенофобія у Франції у ХІХ – на поч. ХХІ ст. (доц. Б.Сипко)
- Європейська культура модерної доби (доц. Н.Васьків)
- Історія кризь призму кінематографу (доц. Н.Васьків)
- Повсякденне життя євреїв Галичини (доц. Н.Васьків)

Колектив кафедри забезпечив навчально-методичною літературою більшість навчальних курсів. На сьогодні опубліковані **7 посібників і 3 практикуми.**

Всі навчальні матеріали розміщені на відповідній WEB-сторінці кафедри.

Серед завдань кафедри:

- підготувати практикум для студентів історичного факультету з курсу “Історія Західної Європи та Америки першої половини ХХ – початку ХХІ ст.”
- оновити практикум для студентів історичного факультету з курсу “Історія Західної Європи та Америки другої половини ХХ – початку ХХІ ст.”

Важливою складовою роботи кафедри є співпраця з **школами та вчительськими колективами.** Викладачі кафедри є співавторами навчальних посібників для закладів загальної середньої освіти; активно співпрацюють з Львівським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти та Інститутом післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки при Львівському національному університеті імені Івана Франка, читаючи лекції

вчителям загальноосвітніх шкіл з ключових проблем історії та проводячи вебінари.

Передбачається:

- 1. Вивчати і впроваджувати кращий досвід навчальної роботи провідних університетів. Вдосконалення методики читання лекцій і проведення практичних і семінарських занять буде практикуватися через: відкриті лекції і семінарські заняття викладачів кафедри; запрошення провідних учених; систематичне педагогічно-наукове стажування викладачів у провідних університетах.**
- 2. Сприяти впровадженню та удосконаленню новітніх форм і методів організації навчального процесу. Активізувати використання в навчальному процесі сучасних досягнень науки, інформаційних технологій.**
- 3. Продовжити удосконалення програм навчальних курсів виходячи з актуальності сьогодення, наукових можливостей кафедри, студентських зацікавлень.**
- 4. Активізувати роботу методичного семінару кафедри, зокрема, шляхом обговорення проблем світової історії та методики її викладання із залученням провідних учених інших наукових інституцій.**
- 5. Враховуючи зацікавлення студентів, розширити перелік загальноуніверситетських ДВВ з метою зацікавлення студентів інших напрямів світовою історією.**
- 6. Забезпечувати об'єктивне оцінювання знань студентів шляхом застосування сучасних форм контролю.**
- 7. Продовжити активну співпрацю з закладами середньої освіти.**

III. Наукова робота.

Викладачі кафедри та аспіранти ведуть наукову роботу, досліджуючи проблеми історичного розвитку країн Європи та Америки.

Наукові напрями дослідження викладачів кафедри:

- ❖ Історія Канади та канадсько-українських відносин (проф. Р.Сіромський);
- ❖ Історія Польщі та польсько-українських відносин (доц. З.Баран);
- ❖ Історія Австрії та австрійсько-українських відносин (доц. Н.Турмис);
- ❖ Історія Франції та французько-українських відносин (доц. Б.Сипко, канд. іст. наук Г.-М.Тичка);
- ❖ Геноцид як явище світової історії (доц. А.Козицький);
- ❖ Мусульманський чинник у світовій історії (доц. Б.Сипко);
- ❖ Єврейські студії (доц. Н.Васьків);
- ❖ Війна Росії проти України та країни Заходу (викладачі кафедри).

За результатами колективних та індивідуальних досліджень за попередній період 2019–2023 рр. опубліковані **10 наукових монографій. 3** них - **7** одноосібних і **3** колективні.

За період 2019–2023 рр. викладачі кафедри опублікували **70 статей у фахових виданнях. З них у періодичних виданнях наукометричної бази Scopus – 3 статті; у періодичних виданнях бази Web of science – 5 статей; в іноземних виданнях – 2 статті. Статей в енциклопедичних виданнях – 734.**

Усі наукові публікації викладачів розміщуються на відповідній WEB-сторінці кафедри.

Викладачі кафедри спільно з колегами кафедри історії країн Центральної та Східної Європи працюють над держбюджетною темою **“Геополітичні зміни в сучасному світі: історичні витоки та регіональні особливості” 2024–2026 рр. (наук. керівник проф. Р.Сіромський).**

Викладачі кафедри активізували **наукову діяльність студентів**, залучаючи їх до виступів на конференціях та сприяючи публікації кращих наукових студентських праць у фахових наукових виданнях.

Активніше викладачі почали працювати і з **учнівською молоддю**, як наукові керівники науково-дослідних робіт МАН.

Планується:

- 1. Забезпечити подальше зростання наукового потенціалу кафедри через підготовку фахівців у докторантурі й аспірантурі.**
- 2. Брати участь в організації і проведенні конференцій із актуальних проблем світової історії.**
- 3. Регулярно проводити науково-методичний семінар кафедри.**
- 4. Забезпечити виконання досліджень згідно з планами держбюджетної теми закріпленої за кафедрою. Опублікувати наукові монографії і серії статей за результатами колективних та індивідуальних досліджень.**
- 5. Упорядкувати та видати друком матеріали міжнародної науково-практичної конференції: "90-ті роковини. Історія геноциду" (Київ, 23 листопада 2023 р.).**
- 6. Регулярно розміщувати всі наукові публікації викладачів на відповідній WEB-сторінці кафедри.**
- 7. Задля популяризації вітчизняної історичної науки та підвищення її рейтингу на міжнародному рівні збільшити кількість публікацій викладачів кафедри в іноземних фахових журналах (передовсім у тих, що входять до міжнародних науково-метричних баз).**
- 8. Активізувати наукову діяльність студентів, залучати їх до виступів на наукових семінарах та конференціях, сприяти публікації кращих наукових студентських праць у фахових наукових виданнях.**
- 9. Залучати студентів кафедри до участі у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з історії.**
- 10. Продовжити співпрацю з учнівською молоддю, зокрема, здійснюючи керівництво науково-дослідними роботами слухачів МАН.**

IV. Міжнародна співпраця

У силу наукової та навчальної тематики кафедри викладачі беруть активну участь у міжнародних конференціях, залучені до написання статей до іноземних видань.

Серед завдань кафедри:

- 1. Активізувати наукове співробітництво, зокрема з університетами Польщі.**
- 2. Брати участь у конкурсах міжнародних проєктів з метою проведення спільних наукових досліджень.**
- 3. Запровадити в он-лайн форматі міжнародний науковий лекторій з актуальних проблем світової історії.**

V. Громадська і виховна робота.

Основним спрямуванням роботи кафедри є виховання у студентів почуття патріотизму та професійного обов'язку, необхідності духовного розвитку, відповідальності за результати своєї праці, дотримання правил внутрішнього розпорядку в університеті, поваги до традицій університету, факультету, кафедри. З цією метою колектив кафедри: організовує зустрічі з студентами, бере участь в урочистих Академіях, присвячених випуску молодих фахівців; кінолекторіях; проведенні студентських та учнівських олімпіад, конкурсах-турнірах юних істориків імені Богдана Сольчаника, роботі МАН; проведенні благодійних акцій до Дня святого Миколая, організації допомоги українським військовим.

Викладачі кафедри є порадиниками академічних груп. Доц. Васьків Н.А. – заступник декана з виховної роботи. Колектив кафедри віддає перевагу індивідуальній роботі зі студентами при проведенні консультацій з курсових та магістерських робіт, на семінарських заняттях.

Представники кафедри проявляють активність у різних сферах:

Козицький А.М. – член Наглядової ради Міжнародного благодійного фонду розвитку Меморіалу жертв Голодомору (м. Київ); Член Консультативної ради з питань охорони культурної спадщини у Львівській області при департаменті архітектури та розвитку містобудування Львівської обласної державної адміністрації (м. Львів); Член робочої групи Львівської міської ради з перейменування вулиць. У 2020 р. отримав відзнаку Ради національної безпеки та оборони України I ступеня *«за особистий внесок у справу гарантування національної безпеки і оборони України, сумлінне виконання обов'язків та професіоналізм»*.

Сипко Б.В. – секретар адміністративної ради громадської організації Альянс Франсез м.Львова.

Турмис Н.В. – член експертної групи з історії в Державній науковій установі “Інститут модернізації змісту освіти” (Наказ МОН № 700 від 05.08.2022 р.).

Спостерігається активність викладачів і в царині публічної історії, зокрема беруть участь у запису науково-популярних програм на мультимедійній онлайн платформі “Локальна історія”; проєкті 24-го каналу “Історія обману”, читанні лекцій для внутрішньо-переміщених осіб.

Передбачається:

- 1. Сприяти дотриманню ділової атмосфери і усталених морально-етичних норм у колективі.**
- 2. Забезпечити проведення виховної роботи серед студентів під час і після навчання; активізувати роботу порадників академгруп, звернувши особливу увагу на контроль за відвідуванням занять студентами.**
- 3. Активізувати участь колективу кафедри у громадському житті університету та факультету. Зокрема розширити мережу благодійних акцій – до Дня святого Миколая, Великодня, організації допомоги українським військовим.**
- 4. Продовжувати співпрацю зі студентським самоврядуванням, сприяти волонтерським акціям студентів, функціонуванню на факультеті кінолекторію.**
- 5. Долучитися до написання біографій випускників історичного факультету, котрі загинули, захищаючи Україну під час російсько-української війни.**
- 6. Систематично проводити профорієнтаційну роботу, особливо під час обласних олімпіад з історії, конкурсів-захистів науково-дослідних робіт у МАН та турнірів юних істориків імені Богдана Сольчаника, які відбуваються на базі факультету.**
- 7. Підтримувати ефективний зв'язок з випускниками для поширення інформації і реклами факультету та кафедри.**

V. Матеріально-технічне забезпечення та умови праці.

Запорукою успіху навчально-методичної і наукової роботи є належні санітарні умови праці та відповідна матеріально-технічна база, яка відповідає сучасним європейським вимогам.

З цією метою передбачено, в міру можливостей і реальних фінансувань, оновити комп'ютерне забезпечення кафедри.

Кандидат історичних наук

доц. З. Баран

21 травня 2024 р.